

DLA mestermunka dokumentáció

Kovács Kristóf

2025

Témavezető:

Dr. habil. Kicsiny Balázs DLA
egyetemi tanár

Mestermunka

Doktori mestermunkám három összekapcsolódó videóműből áll. Mindhárom rekonstruktív videómű parafrázis, három különböző forrás térbeli és időbeli kibontása: Michelangelo Szent Bertalan ábrázolása (és feltételezett önarcképe) a Sixtus-kápolnából (1541), Dirck van Delen németalföldi festő 1630-as a reformáció képrombolását megörökítő *Ikonomklazma egy templomban*¹ című képe és az első Dogma-film Thomas Vinterberg 1998-as *Születésnap*² című filmjének egy rövid, pár másodperces részlete.

A motívum, amely a műveket és kiindulópontjukat is összekapcsolja, a (hamis) idollokkal való küzdelem. Szent Bertalan esetében ez a prekeresztény pogányság küzdelme a kereszténységgel. Bertalan, a tizenkét apostol egyike, aki legenda szerint a mai Örményország területén térített, vértanúhalált halt a benne a rendet fenyegető elemet látó bálványimádó pogányok által.

Az ikonoklazmában a reformáció küzdelme egyrészt a reneszánsz alatt becsempészett pogány érzékiséggel, másrészt az alapvetően médiateoretikai kérdéssel, a képet a kép tárgyával összekeverő befogadóról.

Thomas Vinterberg filmjében pedig egy férfi küzdelme hatalmaskodó ám közkedvelt apjával, akiről kollégái és barátai nem is sejtik, hogy gyermekeit többször is molesztálta kis korukban.

Mindhárom videó munka esetében hasonló módszerrel dolgoztam. A kiinduló forrás bizonyos elemeit felhasználva rekonstruáltam egy digitális térben az adott művet. Ezek az absztrakt rekonstrukciók adták aztán az időbeli kitágítás terét. Az itt kibomló repetitív, folyamatszerű szimulációk mellett nagy figyelmet fordítottam a videókép anyagszerűségére is amely, bár a valóságtól elemelt marad, de mégis köthető egyfajta homályos, elmosódó, a digitális anyagoktól talán némileg szokatlan fizikalitáshoz. Ezeket a kompozíciós elveket követtem a videók hanganyagának létrehozásában is. Komponált és felvett hangokat vegyítve és torzítva hoztam létre a képi világhoz illeszkedő, hasonlóan anyagszerű hangkörnyezeteket.

A videó munkák ezen linken érhetőek el: <https://kristofkristof.com/dla-mestermunka/>

Tartalom:

Mestermunka	1
Bertalan (Bartholomew)	2
Iconoclasm	3
Festen	4
Kapcsolódás a disszertációhoz	5

¹ Beeldenstorm in een kerk (1630)

² Festen (1998)

Bertalan (*Bartholomew*)

video, loop, 8'02" (2023)

A Bertalan című kísérleti 3D animáció szimuláció-szerű iteratív repetíciójával a formálódó és alakváltó bőrben rejlő képességekkel foglalkozik. Mind mint beborító vagy eltakaró felület, mind mint jelölő, ami egy testet jelentéssel és identitással ruházhat fel. A futó állat, csakúgy mint Gábiel harsonája, véges térfogatával, a kölcsönzött bőr végtelen felszínébe, és végtelen lehetőségeibe burkolózik.

Iconoclasm

video, loop, 5'53" (2025)

Az *Iconoclasm* című 3D animáció a képpé váló képrombolás önmagába visszaforduló, tisztuló, leredukáló majd újra burjánzó és szétforgácsolódó működését vizsgálja. Egy absztrahált, szoborszerű alak rekurzív tánca, folyamatos menekülése. Folytonos szétesés és újra-összerendeződés, visszatérés oszcillációja, amelyben az emberi érzékelés időkeretéből kiemelve, a változtathatatatlannak tűnő építészeti tér a transzformáció indifferens díszletéből a szereplőjévé is válik.

Festen

video, loop, 8'52" (2025)

A Festen 3D animáció egy emlékszerű töredék vagy foszlány repetitív rekonstrukciója. Egy elkapott pillanat kényszeres és tökéletlen újra és újrájátszása egy absztrakt virtuális térben. Egy modellált, álomszerű, a realisztikusságot hátrahagyó állapot, amelyben a körülhatároló membránok elkezdnek feloldódni és korábban áthatolhatatlan anyagok, tárgyak és nézőpontok egymásba hatolhatnak. A környezet pedig a valóságtól elemelt, de mégis sok szempontból valószínűbb, alternatív optikai és fizikai törvényszerűségek köré rendeződhet.

Kapcsolódás a disszertációhoz

Doktori mestermunkámat adó mindhárom munka a bőrszerű felületek, az egyszerre eltakaró és formát adó membránok körül forog. Talán elkerülhetetlenül fakad ez az idollokkal, bálványokkal és a velük folytatott küzdelemmel való foglalkozásból. A disszertációmban tárgyalt körülölelő és esetenként felbomló *organikus hordozó metaforák* és értelmezési keretük jól kapcsolható ide.

Szent Bertalan amorf formálódó bőre, az *Iconoclasm* figurájának kitöltetlen áttetsző hagymahéj-szerű, töredezett felszíne, vagy a *Festen* elvonuló alakjának celofánszerű, folyton zizegő, csillogó, anyagtalan halmaza mind-mind szorosan kötődnek a dolgozatban feltérképezett *meta-materialitás* fogalmához is.

A videók vizualitását meghatározó homályos, ködös atmoszférák, az egymást fedő fátyolos felületek, a fénytörés és tükröződés apró játékai pedig szintén párhuzamba állíthatók a *meta-materialitás* kapcsán tárgyalt újmaterialista tendenciákkal. A hangsávokban megjelenő drón hangok, az elnyúló visszhangok és az ezek között szétforgácsolódó, torzuló dallamok pedig olyan diszperz hangszövetet hivatottak alkotni, amely ezeket az anyagi dimenziókat kiegészíti.

Az egyes 3D animációk bizonyos elemeihez felhasznált fizikai szimulációs eljárások, például a Szent Bertalan bőrének torzulásait adó textil szimulációk, vagy a geometria összefüggések alapján a formát redukáló függvények, amelyek az *Iconoclasm* alakjának és templomterének alakváltásaiért részben felelősek, mind-mind előzetesen meghatározott paraméterek alapján kibomló folyamatok. A *lehetőségek hordozása, kibomlása* című fejezetben foglalt működéseknek, a látenszen hordozott lehetőségek meghatározott szabályok szerinti kibomlásának és testet öltésének ezek a generatív rendszerek könnyen megfeleltethetőek.

Ezek az összecsengések a disszertáció és a munkák között azt gondolom nem igazán tudatos rendező elvek eredményeit mutatják, hanem sokkal inkább az engem foglalkoztató kérdésekre eltérő modalitásokban adott válaszok.